

Боши биринчи бетда.

Шу тарика ракс оламидаги фойдадимин бошланди. Устозим Исахор Оқиловдан ракс сирларини мукаммал мурасига кириштди. Бирин-көтиң «Оқкүш», «Дүлгү», «Оқ пахта», «Бобон күз», «Тановар», «Муножот» каби ракслар яратилди. Мухлислим касиғи кенгяга бошлади.

РАКС

— МИЛЛАТ ЗИЙНАТИ ЁҚА АЧАҚ МУЛОҲАЗДАДАР

нада алоҳида ўйнаши керак.

Ракс санъати — миллат зийнатидир. Санъатда раксга тушган раккоса ўзбек аёлдининг тимсолини яратади, мусикага мос ҳаракатлар килиб, гўзланики таранин этади. Унинг юралдаги дарди, ички гўзаллиги ташки гўзаллиги билан ўйгуналашсанда ракси санъат асари даражасига кўтарилади.

Афуски, бугунги кунда ракснинг ана шу санъат дарражасидаги ахамияти анча пасайтириб юборилди. Айни вактдаги ўзбек ракснинг тақдирни мени ўйлантиради. Очиги, бу санъатнинг келажаги хакида ўйласам, юрақта яхиро этилар, охирида раксга

хисоби тўғри келади. Авалак ракснинг мусиқасини яхши тушуниб олиб, унга мос ҳаракатлар топилар, кайта-кайта яхиро этилар, охирида раксга

хисоби тўғри келади. Ракснинг иккинчи ракснинг ҳаракати кўшилияти, — дега танбах берадилар. Устоз бундан ранижимай, ола айтган ҳаракатни раксдан чиқариб, боска ҳаракатни киритадилар. Битта ракси ўрганиш учун тунларни тонгларга улад меҳнат килишига тўғри келади. Очиги, бу санъатнинг келажаги хакида ўйласам, юра-

гим ушиби кетади.

Сахна — табаррук даргоҳ. Унга жуда катта масъулъят билан чиқиш, ички ва ташки маданияти мужас-сам этган холда ракса гушиш лозим.

Бўзган ўзбекна раксларни кўриб ўтириб, уядан кизарип кетаман. Ойна жаҳон орқали бериладиган концертлар, тури тадбиру байрамларимизда раккосларнинг ўйинини кўриб

хайрон коламан. Бўзган ракслар шундай бачканаки, араба бўлиб арабча

эмас, ўзбекча бўлиб ўзбекчага ўша-

майди. Билмадим, бундан ракслар-

ларди. Мен, негадир, сипо кийинишини күш кўрардим.

Киши ёшига, раксига, мусика мос

кайим кийса,

томошабинда яхши та-

ассурот қолдидради.

Ярим яланоч

кайим кийб чир айланетган ракко-

саннинг

хурмати қолармикн?

Кўшикка рақс тушаётган раккоса хо-

нандалар атрофида ўралашмай, са-

хини қаердан ўрганишади. ўзбек рак-

сида азал-азалдан ҳаё, ибо, нафосат

мужассам бўлган. Ҳеч қаён ўзбек

аёлла бехаётларча иршайб, кўкрак

қафасларини ҳаракатга келтиргани

ёки ёркакларга тик қараф, бачкан-

нозу ишвлар билан кўз ўйнатгани!

Ракс тушаётган деб, ялтир-юлтири-

кийиниб, чир айланни,

ни қаердан ўрганишади. ўзбек рак-

сида азал-азалдан ҳаё, ибо, нафосат

мужассам бўлган. Ҳеч қаён ўзбек

аёлла бехаётларча иршайб, кўкрак

қафасларини ҳаракатга келтиргани

ёки ёркакларга тик қараф, бачкан-

нозу ишвлар билан кўз ўйнатгани!

Ракс тушаётган деб, ялтир-юлтири-

кийиниб, чир айланни,

ни қаердан ўрганишади. ўзбек рак-

сида азал-азалдан ҳаё, ибо, нафосат

мужассам бўлган. Ҳеч қаён ўзбек

аёлла бехаётларча иршайб, кўкрак

қафасларини ҳаракатга келтиргани

ёки ёркакларга тик қараф, бачкан-

нозу ишвлар билан кўз ўйнатгани!

Ракс тушаётган деб, ялтир-юлтири-

кийиниб, чир айланни,

ни қаердан ўрганишади. ўзбек рак-

сида азал-азалдан ҳаё, ибо, нафосат

мужассам бўлган. Ҳеч қаён ўзбек

аёлла бехаётларча иршайб, кўкрак

қафасларини ҳаракатга келтиргани

ёки ёркакларга тик қараф, бачкан-

нозу ишвлар билан кўз ўйнатгани!

Ракс тушаётган деб, ялтир-юлтири-

кийиниб, чир айланни,

ни қаердан ўрганишади. ўзбек рак-

сида азал-азалдан ҳаё, ибо, нафосат

мужассам бўлган. Ҳеч қаён ўзбек

аёлла бехаётларча иршайб, кўкрак

қафасларини ҳаракатга келтиргани

ёки ёркакларга тик қараф, бачкан-

нозу ишвлар билан кўз ўйнатгани!

Ракс тушаётган деб, ялтир-юлтири-

кийиниб, чир айланни,

ни қаердан ўрганишади. ўзбек рак-

сида азал-азалдан ҳаё, ибо, нафосат

мужассам бўлган. Ҳеч қаён ўзбек

аёлла бехаётларча иршайб, кўкрак

қафасларини ҳаракатга келтиргани

ёки ёркакларга тик қараф, бачкан-

нозу ишвлар билан кўз ўйнатгани!

Ракс тушаётган деб, ялтир-юлтири-

кийиниб, чир айланни,

ни қаердан ўрганишади. ўзбек рак-

сида азал-азалдан ҳаё, ибо, нафосат

мужассам бўлган. Ҳеч қаён ўзбек

аёлла бехаётларча иршайб, кўкрак

қафасларини ҳаракатга келтиргани

ёки ёркакларга тик қараф, бачкан-

нозу ишвлар билан кўз ўйнатгани!

Ракс тушаётган деб, ялтир-юлтири-

кийиниб, чир айланни,

ни қаердан ўрганишади. ўзбек рак-

сида азал-азалдан ҳаё, ибо, нафосат

мужассам бўлган. Ҳеч қаён ўзбек

аёлла бехаётларча иршайб, кўкрак

қафасларини ҳаракатга келтиргани

ёки ёркакларга тик қараф, бачкан-

нозу ишвлар билан кўз ўйнатгани!

Ракс тушаётган деб, ялтир-юлтири-

кийиниб, чир айланни,

ни қаердан ўрганишади. ўзбек рак-

сида азал-азалдан ҳаё, ибо, нафосат

мужассам бўлган. Ҳеч қаён ўзбек

аёлла бехаётларча иршайб, кўкрак

қафасларини ҳаракатга келтиргани

ёки ёркакларга тик қараф, бачкан-

нозу ишвлар билан кўз ўйнатгани!

Ракс тушаётган деб, ялтир-юлтири-

кийиниб, чир айланни,

ни қаердан ўрганишади. ўзбек рак-

сида азал-азалдан ҳаё, ибо, нафосат

мужассам бўлган. Ҳеч қаён ўзбек

аёлла бехаётларча иршайб, кўкрак

қафасларини ҳаракатга келтиргани

ёки ёркакларга тик қараф, бачкан-

нозу ишвлар билан кўз ўйнатгани!

Ракс тушаётган деб, ялтир-юлтири-

кийиниб, чир айланни,

ни қаердан ўрганишади. ўзбек рак-

сида азал-азалдан ҳаё, ибо, нафосат

мужассам бўлган. Ҳеч қаён ўзбек

аёлла бехаётларча иршайб, кўкрак

қафасларини ҳаракатга келтиргани

ёки ёркакларга тик қараф, бачкан-

нозу ишвлар билан кўз ўйнатгани!

Ракс тушаётган деб, ялтир-юлтири-

кийиниб, чир айланни,

ни қаердан ўрганишади. ўзбек рак-

сида азал-азалдан ҳаё, ибо, нафосат

мужассам бўлган. Ҳеч қаён ўзбек

аёлла бехаётларча иршайб, кўкрак

қафасларини ҳаракатга келтиргани

ёки ёркакларга тик қараф, бачкан-

нозу ишвлар билан кўз ўйнатгани!

Шоир, табиатан, ўткинчи кайфиятлар бериладиган шахс. Дафъатан кимнидир ёктириб қолыши күнинча, кимнапарнидир хуш кўрмаслиги мумкин. Агар хуш кўрмаса пи-чинг отади, калак килади. Бунга адабиёт тарихида мисоллар кўп. Шу нукти назардан қаралганда, нозиктаб юшор Абдурахмон Жомийнинг "Мирзо, сиз шеър айтасиз" ёдам дўркутасиз?" деб Шайхим Суҳайлига билдирган эътироzi айни ҳакими ўринда кўрмаслиги даркор. Негаки, субҳат орасида айтинг гап бу. Илмий жihatдан тасдиқланган эмас.

Мавлоно Жомийнинг бундан беш асрлар бурун айтган бир оғиз сўзи филология фанлари номзоди Эргаш Очиловга ёқиб қолган чоғи, "ЎЗАС"-нинг 2004 йилги 17 сентябр сонидаги маколосига ўша гапни сарлавха сифатида танлаган. Факат бугина эмас, олим ўша лукманни дастур ўрнида қабул қилган кўрина-ди.

ТАНКИД - СХЛН НАРСА, АММО...

Маколоси "дебоча-сида муаллиф қўйдагиларни ёзди": "Образли инфода маънога ёрқинлик, воеча ва манзараларга жонлилик, фикрларга тасирлини багишлайди. Лекин ҳар кандай кутилмаган ва фавқулода ташбеху тимсолларни кўлашда ҳам меъёри булиши керак. Бугунги шеъриятда эса айнан меъёризлики меъёри килиб олинганини кўзга ташланади". Адабиётшунослин меъёри бодиаги фикр-мулоказалари ўрнили. Чунки, назм — нағис саньтади. Ҳар қанчада сўз, изора шеърга мос ташвермайди. Ноёнр кўлланилган битта сўз шинаванда таъбии хира тортириб қўйиши турган гап.

Маколосида О.Чилов ўтиз нафар шоир мисраларини танкид тиги олибди. Биз шу қадар кўлашамизни битта маколада танкид килинганини илгари кўрмаган эдик. Кизижати шундаки, адабиётшунос мавке кандайлигидан катни назар, шоирлар ижодидан баб-баравар таҳлили торади. Масалан, ўзбекистон халк шоир Рауф Парфи шеъриятини "Ш.Хасан, М.Ахмедова, Н.Охунова, Дильбар", Иботиков-хўлини бахшади дойира-да уччалик танилмаган қаламашлар каторида таълифа тортишида адабиётшуносли этикасига тўғри келармикан?..

Таъкидда жоизки, Эргаш Очиловнинг максади холис. У милим назмни куллоқа хунар эшилтиладиган сўзлардан холи кўрмокни истайди. Шеърдаги сўзлар одамни кўркитмаса, таъбии хира тортирилмас... Аксинча, шеър ўқиб хузур-халоват топсанг, бархи дилинг очилса. Мана, мунаккиднинг асл муддоаси. Ҳуш, шеъриятга ана ўша талабни кўймо мантиқан тўғрими? Бизнингча, ўйк. Чунки шеърият инсон руҳийатининг барча кирраларни ифода этиб бермоги лозим. Шеърда кўтарилини хам, тушкун кайрыйтади, мавхум холатлар хам, куллас, одамзод кай ахволга тушиши мумкин бўлса, барча-барчаси ўз акси-ни топавреди.

Дун ўтил-туман шоирларни кўрган. Айнан хилма-хиллик адабиётнинг кўрни. Агарда назм оғалини факатини нағислиқдан иборат булғанда ишлайди. Ахирда, шаҳар кўрак-жаррохлик шифрохонасига ётишдан бўлак чора колмади. Устод даволанаштган бўлум шифрохолари, ҳамисига яланни яхшилини ўзгаради-да, ахир.

"Бизда, — деб ёзди мако-ла муаллифи, — кўп, беларда, бақчан сўз са ғиорлардан иложи боричча кочиш эмас, аксинча, борганд сари уларга ружу кўйиш иллати ку-

адабиётда бошқачароқ усул-ларга бошқачароқ сўз кўлаш-ларга эхтиёж сезизлареди.

Навоий ҳазратлари китобларини варақлаб чиқсангиз хеч бир зерикмайсиз. Боиси шундаки, ҳазрат ижодидан ташбеху тимсолларни кўлашади мисалласам. Гузаллик таърифи, хунонлик байни, тушкун ҳолатлар тасвири... Одамни кўркитадиган байталар учраб турди:

Бум қовар жазо била,
эй кош, кўйида

Итларга тўума қўйис,

Навоийнинг ултуруб.

Тўума — лукма дегани. "На-войни ўтириди, жасадини таларга ташласа", демоқда шоир. Ҳуш, бунака байталардан кўриш кераки?

Екак мана бу байтга диккет қилинг:

Ити багрим етандин ўлса,

айланг,

Кесиб багрим,

кесуқ багримга пайванд.

"Хазоин ул-масний"даги яна бир газалида шоир: "Қўзунг конини ичмакка не

чаймоқда. "Дарёлар ичак-ча-вогин ағдарди" (А.Кутбиддин), "кўйлаги йиртилган булулгар" (Н.Охунова). "Баҳор — гузалини-ка уралган дўзах" (Ш.Содик) каби ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди".

Бўйсиз бориди. Лекин бу сўз ва ибораларнинг хеч бир тарбияни ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Бўйсиз бориди. Лекин бу сўз ва ибораларнинг хеч бир тарбияни ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон, А.Кутбиддин каби шоирларга ҳарални қўлбаган эшилтиди.

Истаймизми-йўкми барип-бер ер юзидаи ҳаёт, шу каби адабиёт ҳам ягона узандар ташбеху тимсолларни кулоқса хукун эшилтиди. Тисмоллар, таймиллар ўзгариб турди. Нисоллар, камиликларни илмий асослаб бермайди. Маколанинг бошида ўзгариб олди. Олимнинг Р.Парфи, И.Отамурод, Ф.Афрӯз, Х.Даврон

Жумши бўлса бас...

Кирк кийким

Ён дафтарда
халиб кепсан

Семизлини

куй кутарди, дейсизми?
Бизни Мамат полвонни кўрсангиз,
бу иш одамзотнинг хам қўлидан
келишигини билвалордингиз.

Мамат полвон бир шокоса
шўравага битта патирни бўктириб

пакъос тушириди. Тўртта сомса, бир
лаган мантини тинчидти. Шундан
кейин билидик, бироз очиқан экан.

Хали ўзига соқол чикмай туриб
кусан мазах қилиш — ўта эҳтиёт-
сизлик.

Кўлги — тиши борга яраша-
ди, борида кулиб қолсинлар.

Нега тиржасан? Арпангни хом
ўриб, кўмочинги кўйдирб
куйдимми?

Лаблар араздан эмас, бўёнкинг
қалинлигидан чўччайди.

У уста кадоқчи эди. Синик
кўнглиларга баҳоли кудрат кадоқ
соларди.

Корнида қўноқ айланмайди-ю,

Зокир ФОЗИЛ

ЖАЖОТ

Фанимлар ортимдан оттанида тош,
Жабора ситамларга беролмасам дош,
Мажолис танамда қолмаса бардон,
Аллоҳдан сўрадим — наожоткор бўлди,
Онам руҳи менга мададкор бўлди.

Ҳар ёнда қабоҳат кўтарса бошин,
Ҳақсизлик банд этса эркинг кўёшин,
Фарзандим зор йиглаб артганда ёшин,
Аллоҳдан сўрадим — наожоткор бўлди,
Онам руҳи менга мададкор бўлди.

Ҳаётим синдириса туҳмат, адоват,
Тинкамни куритса макру разолат,
Номардлар қўлида қўлса адолат,
Аллоҳдан сўрадим — наожоткор бўлди,
Онам руҳи менга мададкор бўлди.

Қўксимиг алаамдан газаб тўлганди,
Иғо ва бўхтондан рангим сўлганди,
Фанимлар шуни ҳам ортиқ кўрганди,
Аллоҳдан сўрадим — наожоткор бўлди,
Онам руҳи менга мададкор бўлди.

Ҳаёт оғушида титраса вужуд,
Ўйласам бу куилар бўлар деб унуг,
Келажак толеим кўрганимда бут,
Аллоҳим дилнинг нур — иймон солди,
Бу гарib кўнглимдан губор йўқолди.

Рассом Шавкат МУЗАФФАР

МУАССИСЛАР: ўЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ МАДДАНИЯТ
ВА СПОРТ ИШЛАРИ ВАЗИРЛИТИ,
ЎЗБЕКИСТОН ЁЗУВЧИЛАР
УЮШМАСИ

НОШИР: «ШАРК» НАШРИЕТ-МАТЕЛА
АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ
ХОМИЙ: «МАТБУОТ ТАРКАТУВЧИ»
АКЦИЯДОРЛИК КОМПАНИЯСИ

Ф.«zzbekiston adabiyoti va san'ati

Манзилим: Тошкент — 700083, Матбуотчилар кўчаси, 32
Кабулхона — 133-52-91, котибият — 136-56-48

Танқид ва адабиётшунослик бўлими: 136-56-50
Санъат бўлими: 136-56-48

Ижтимони ҳаёт бўлими: 133-49-93
Назм ва наср бўлими: 133-49-93

рак овоз берган. Тантанавор ово!
Пичирласа ҳам, шивирласа ҳам ва,
хатто, имо-ишора қўлса ҳам овози
гумбузлаб кетади. Бир гал кабристонда
чор-атрофни жаранглатиб
юборганини ўзим эшитганиман.
Хайрятки, шеър машқ қўлмайди,
йўқса «Гумбузур» деган тахаллус
олиб роса гумбузларди да...

Ака, жон ака, отдан тушга-
нингизга йигирма йил бўлди. Ке-
линг, одамсига гаплашаверай-
лик...

Алло. Ассалому алайкум!
Рахмат, раҳмат. Э, яшанг, раҳмат.
Худо хоҳласа, биргалашиб. Минг
раҳмат. Йўқ, овора бўлманс. Туш-
лик айтиб кўйганим. Кечқумни,
иложим йўқ, якин дустимникода
сабзи тўғрар. Майли, кейинроқ
гаплашармиз. Нима? Ҳа, шеълар-
ми? Бўлмайди, ака. Алло, бўлмайди
депяман. Нима? Ака, баририб
бўшда шеъларнинг...

Бу одамнинг фикрича, мушт де-
гандари одамга муштлаши учун

миз. Бу ҳам бир «Илми муроса»да,
биродар.

Вакти зик, шунинг учунни, ов-
катни иккى лўнжика чайнаиди.

Бемор ғалати кулади.

Кўзилар субҳати:
— Унаканги йигитларни экиб
кўйман!

— Мен-чи, ўйнаб кўйман унака-
ларга!

Бурларнинг эшиги сағат паст
бўлади. Энгашиброк кирасиз-да,
ука.

Бу уйда ҳамма нарса бисёр: ма-
шина, сауна, бассейн, телевизор,
уяли телефон, емиш-ичиш... Фа-
қат ҳаловат йўқ.

Бу одамда фикрдан бошча
ҳамма нарса етариғи: киёра, сало-
бат, амал, хөвли-жой, даромад, ху-
шомад. Бир нима дәмай жим утири-
са, одамнинг ҳатто хаваси келади.

Мамат ташвишдан кути-
лиши ўйлани кўп ўйлади. Бошини
боғлаб, калласини котириб, кўзи-
ни юмб ўйлади. Аммо бироннинг
келмади. Охири «Менга нима» дедиу,
яна ухлаб қолди.

Кўз билан биринчи учрашув

бўлашак кўвенинг эрдан чиқсан ола-
сиги, иккинчига сўккабос аммаси,
учинчисига ўғай онаси келди. Яна
бир марта учрашув белгилангани-

берилган. Фикринг нотўғри, деб
кўринг-чи.

Мамат ҳамма ташвишдан кути-
лиши ўйлани кўп ўйлади. Бошини
боғлаб, калласини котириб, кўзи-
ни юмб ўйлади. Аммо хэлига ҳеч
нима келмади. Охири «Менга нима»

дедиу, яна ухлаб қолди.

Кўз билан биринчи учрашув

бўлашак кўвенинг эрдан чиқсан ола-
сиги, иккинчига сўккабос аммаси,
учинчисига ўғай онаси келди. Яна
бир марта учрашув белгилангани-

берилган. Фикринг нотўғри, деб
кўринг-чи.

Мамат ҳамма ташвишдан кути-
лиши ўйлани кўп ўйлади. Бошини
боғлаб, калласини котириб, кўзи-
ни юмб ўйлади. Аммо хэлига ҳеч
нима келмади. Охири «Менга нима»

дедиу, яна ухлаб қолди.

Кўз билан биринчи учрашув

бўлашак кўвенинг эрдан чиқсан ола-
сиги, иккинчига сўккабос аммаси,
учинчисига ўғай онаси келди. Яна
бир марта учрашув белгилангани-

берилган. Фикринг нотўғри, деб
кўринг-чи.

Мамат ҳамма ташвишдан кути-
лиши ўйлани кўп ўйлади. Бошини
боғлаб, калласини котириб, кўзи-
ни юмб ўйлади. Аммо хэлига ҳеч
нима келмади. Охири «Менга нима»

дедиу, яна ухлаб қолди.

Кўз билан биринчи учрашув

бўлашак кўвенинг эрдан чиқсан ола-
сиги, иккинчига сўккабос аммаси,
учинчисига ўғай онаси келди. Яна
бир марта учрашув белгилангани-

берилган. Фикринг нотўғри, деб
кўринг-чи.

Мамат ҳамма ташвишдан кути-
лиши ўйлани кўп ўйлади. Бошини
боғлаб, калласини котириб, кўзи-
ни юмб ўйлади. Аммо хэлига ҳеч
нима келмади. Охири «Менга нима»

дедиу, яна ухлаб қолди.

Кўз билан биринчи учрашув

бўлашак кўвенинг эрдан чиқсан ола-
сиги, иккинчига сўккабос аммаси,
учинчисига ўғай онаси келди. Яна
бир марта учрашув белгилангани-

берилган. Фикринг нотўғри, деб
кўринг-чи.

Мамат ҳамма ташвишдан кути-
лиши ўйлани кўп ўйлади. Бошини
боғлаб, калласини котириб, кўзи-
ни юмб ўйлади. Аммо хэлига ҳеч
нима келмади. Охири «Менга нима»

дедиу, яна ухлаб қолди.

Кўз билан биринчи учрашув

бўлашак кўвенинг эрдан чиқсан ола-
сиги, иккинчига сўккабос аммаси,
учинчисига ўғай онаси келди. Яна
бир марта учрашув белгилангани-

берилган. Фикринг нотўғри, деб
кўринг-чи.

Мамат ҳамма ташвишдан кути-
лиши ўйлани кўп ўйлади. Бошини
боғлаб, калласини котириб, кўзи-
ни юмб ўйлади. Аммо хэлига ҳеч
нима келмади. Охири «Менга нима»

дедиу, яна ухлаб қолди.

Кўз билан биринчи учрашув

бўлашак кўвенинг эрдан чиқсан ола-
сиги, иккинчига сўккабос аммаси,
учинчисига ўғай онаси келди. Яна
бир марта учрашув белгилангани-

берилган. Фикринг нотўғри, деб
кўринг-чи.

Мамат ҳамма ташвишдан кути-
лиши ўйлани кўп ўйлади. Бошини
боғлаб, калласини котириб, кўзи-
ни юмб ўйлади. Аммо хэлига ҳеч
нима келмади. Охири «Менга нима»

дедиу, яна ухлаб қолди.

Кўз билан биринчи учрашув

бўлашак кўвенинг эрдан чиқсан ола-
сиги, иккинчига сўккабос аммаси,
учинчисига ўғай онаси келди. Яна
бир марта учрашув белгилангани-

берилган. Фикринг нотўғри, деб
кўринг-чи.

Мамат ҳамма ташвишдан кути-
лиши ўйлани кўп ўйлади. Бошини
боғлаб, калласини котириб, кўзи-
ни юмб ўйлади. Аммо хэлига ҳеч
нима келмади. Охири «Менга нима»

дедиу, яна ухлаб қолди.

Кўз билан биринчи учрашув

бўлашак кўвенинг эрдан чиқсан ола-
сиги, иккинчига сўккабос аммаси,
учинчисига ўғай онаси келди. Яна
бир марта учрашув белгилангани-

берилган. Фикринг нотўғри, деб
кўринг-чи.

Мамат ҳамма ташвишдан кути-
лиши ўйлани кўп ўйлади. Бошини
боғлаб, калласини котириб, кўзи-
ни юмб ўйлади. Аммо хэлига ҳеч
нима келмади. Охири «Менга нима»

дедиу, яна ухлаб қолди.

Кўз билан биринчи учрашув

бўлашак кўвенинг эрдан чиқсан ола-
сиги, иккинчига сўккабос аммаси,
учинчисига ўғай онаси келди. Яна
бир марта учрашув белгилангани-

берилган. Фикринг нотўғри, деб
кўринг-чи.

Мамат ҳамма ташвишдан кути-
лиши ўйлани кўп ўйлади